

zum
x. B. Schimmelknecht, Zeremoniell auf den Konzilien von
Konstanz und Basel, in: Quellen. Forschungen aus
italienischen Archiven u. Bibliotheken 49, 1969, 288-292.

E I 4

1

1r-v [Modus observandus in publica sessione conciliorum genera-
lium et observatus in concilio Constantiensi]

Inc.: SEquitur modus obseruandus in sessionibus conciliorum generalium praticatus et obseruatus in concilio constancensi.
Primo in loco vbi tenetur sessio celebratur solemnis missa per cardinalem uel alium prelatum ...

Expl.: ... omnes depositis pluialibus et mitris resumunt habitus suos et recedunt.

- Druck (einer etwas ausführlicheren Fassung): Mansi 27,
1229-1230; vgl. die ähnliche Fassung A I 31, 27r.

2r-101r [Decreta et acta concilii Basiliensis, sessio 1-42]

Inc.: In nomine ... censemur utique dignum ...

Expl.: ... quadringentesimo quadragesimo.

- Diverse Stücke sind ausgelassen; s. A I 31, 30r.

109r-116r [Forma bullae concilii Basiliensis responsoriae ad
invectivas Eugenii IV papae, 22. Okt. 1437]

Inc.: Sacrosancta etc. Vniuersis christifidelibus etc. Ecclesiam suam christus deus noster tanta firmitate stabilire dignatus est, vt et si fluctibus ...

Expl.: ... tricesimoseptimo.

- s. Conc. Basil. 6, S.646.

117r [Decretum concilii Basiliensis de futuro concilio Lugduni cele-
brando, 15. Juni 1448]

Inc.: Sessio xlvi de nominacione ciuitatis Lugdunensis pro futuro Concilio proximo et translacione huius concilii Basiliensis ad ciuitatem Lausanensem // Sacrosancta ... Desiderans Ezechias Rex ut fieret pax ...

- Druck: Mansi 29, 221-222.

117r-118r [Decretum primae sessionis concilii lausannensis,
24. Juli 1448]

Inc.: Sessio xlvi facta in ciuitate lausanensi // Sacrosancta ... Diuinus attestatur sermo quod vbi spiritus ...
- s. A IV 16, 382r.

118r-v [Litterae Friderici III imperatoris salvum conductum concilio concessum revocantis, Wien, 18. Aug. 1447, latine redditae]

Inc.: Copia litterae Reuocacionis saluus doctus friderici Regis Romanorum sacro Basiliensi concilio dudum dati +'Ipse tamen post requisitus super huiusmodi reuocacione negauit eam a se factam. Igitur litere false'+' // Nos fridericus ... Non ambigimus vos bene percepisse qualiter nos et nonnulli nostri principes ...

Expl.: ... xlvii // De vulgari alamanico transumptum.

- +!...'+ von etwas jüngerer Hand.

118v-119r [Bulla renuntiationis Felicis V papae, 7. Apr. 1449]

Inc.: Copia bulle Renunciacione papatus domini felicis pape Quinti // Felix ... Quas ob causas euocati et emoti curam Apostolici regiminis suscepimus ...

- Druck: Mansi 35,75-77.

119r-v [Decretum de censuris sublati, 16. Apr. 1449]

Inc.: Decretum abolitionis penarum et censurarum // Sacrosancta ...

Beate pacis aperta via domino concedente qui tandem ...

119v-120r [Bulla concilii Lausannensis electionem Nicolai V papae

promulgans, 19. Apr. 1449]

Inc.: Electio Nicolai papae V^{ti} // Sacrosancta ... Multis ab annis circumspicientes ecclesiam catholicam grauissimis impedimentis et conturbacionibus infestari ...

- Druck: Mansi 35, 77-80 (die Hs. hat als Datum xiii Kal. Apr.).

120r-v [Bulla dissolutionis concilii Lausannensis, 25. Mai 1449]

Inc.: Copia bulle et decreti dissolucionis sacre Concilii Lau- sanensis // Sacrosancta ... Sanctorum ecclesie operum finem atque terminum pacem <atque pacem> esse ...

- Druck: Mansi 35,80.

120v [Letania concilium Lausannense concludens]

Inc.: Oremus super omnia sanctum deum vt christi fideles omnes non solum a intemperatos conseruet sed oracionibus et intercessionibus domine nostre virginis genitricis Marie et omnium sanctorum precibus et obsecrationibus sancte huius et vniuersalis synodi eterna bona consequi faciat - Amen ...

Expl.: ... sit honor et gloria benedictio per multa secula - Amen // Ite in pace.

121r-127v [Instrumenta conciliationis inter Felicem V et Nicolaum V papas facienda, Apr. 1449]

121r-v [Forma bullae Nicolai V papae de revocatione censurarum contra incorporatos concilii Basiliensis et Lausannensis]

Inc.: Bulla domini Nicholai pape quinti Reuocationis Censurarum etc. contra incorporatos Concilio Basiliensi etc. prima // Nicolaus ... Tanto nos pacem et tranquillitatem cunctorum fidelium procurare et amplecti conuenit ...

Expl.: ... R prior sancti Iohannis in anglia.

- Konzept mit Korrekturen, welche offenbar bei den Verhandlungen vorgenommen worden sind.

121v-124r [Forma bullae Nicolai V papae clericum N restituentis]

Inc. (gestrichen): Bulla restitutionis spoliatorum // Nicholaus ...
Ne ordinatio nostra reddatur inefficax et mandati nostri auctoritas contemptibilis habeatur ...

Inc. (121v): Nicholaus ... A pacis auctore et omnium bonorum largitore deo ...

Expl.: ... Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

- Konzept wie oben.

124r-126v [Minuta bullae Nicolai V papae super approbatione actorum et gestorum quorundam Felicis V]

Inc.: Minuta confirmationis gestorum ^{2^a // Nicolaus ...}

Vt pacis qua nichil desiderabilius in vniuersali ecclesia ...

Expl.: ... Nulli ergo hominum etc.

- Druck (des definitiven Textes): Mansi 35, 82-88.

127r-v [Litterae obligationis missorum regis Franciae, quod Nicolaus V papa bullas tres praefatas infra mensem Iulii debite expediret, Lausanne, 4. Apr. 1449]

Inc.: Nos Alfonsus Segura decanus Tholetanus Sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Nicholai ...

129r-178v [Nicolaus de Tudescis, Tractatus pro concilio Basiliensi, 1442]

Inc.: Quoniam veritas verborum lenocinio non indiget ...

Expl.: ... quod ut cito fiat christus concedat Amen etc. // Explicit totum infunde da michi potum.

- s. A I 31, 179r.

179r-235r [Henricus Kaltisen, Oratio qua refutavit tertium articulum Bohemorum, de libera praedicatione verbi Dei, 18. - 21. Febr. 1433]

Inc.: [P]Atres ... in medio tam magnatorum ...

Expl.: ... determinacioni et decisioni.

- s. A I 30, 200r.

235v-280v [Henricus Kaltisen, Replica de praedicatione verbi Dei, 7. Apr. 1433]

Inc.: [R]Euerendissimi ... et si iuxta sacri canonis veritatem ...

Expl.: ... Cuius iudicio me subicio per omnia. terminata fuit ... videlicet articuli ^{3ⁱⁱ. Scriptum Basilee per manus Iohannis drehunten etc. Anno domini M° cccc° xxxiiii° etc.}

281r-324r [Henricus Kaltisen, Oratio qua refutavit tertium articulum Bohemorum, de libera praedicatione verbi Dei, 18.-21. Febr. 1433]

Inc.: 3us articulus de uerbo dei libere predicando totus et quartus incompletus de dominio temporali // Doctores ... In medio tam magnatorum ...

Expl.: ... determinacioni et decisioni.

- s. A I 30, 200r.

324r-364v [Henricus Kaltisen, Replica de praedicatione verbi Dei, 7. Apr. 1433]

Inc.: Reuerendissimi ... etsi iuxta sacri canonis veritatem ...

Expl.: ... cuius iudicio me subicio per omnia. Terminata ... videlicet articuli 3ⁱⁱ. Scriptum per manus petri Coutreels de hoochstraten in Brabantia Anno domini Millesimo quadringentesimo Tricesimotertio Mensis Iulii vicesimasecunda die.

- s. A I 30, 240v.

367r-373v [Oratio disputatoria in refutationem secundi articuli Bohemorum, de corrigendis peccatis publicis]

Inc.: Posicio catholica contra errorem Bohemorum circa punitionem peccatorum publicorum // qui meis viribus imparem materiam recusare debueram Reuerendissime pater et vos ceteri patres ac viri dignissimi nisi iussio ut humeros supponerem ...

Expl.: ... et aliquorum aliorum sancti thome et alexandri de halis sub correccione sancte matris ecclesie in hoc sacro concilio representante et omnium hic presencium dominorum dicta sufficient nullius alterius quam quod nota veritate error oppositus bohemorum confundatur etc. // Et sic est finis.

- Ist nicht die offizielle Rede des Aegidius Carlerii, sondern offenbar eine Art Vortrag.

375r-377v [Oratio legati cuiusdam imperatoris et principum coram Felice V papa]

Inc.: Non habet me dubium pater sancte quoniam apud te sit illa domus quam dominus in ewangelio supra firmam petram laudat ...

Expl.: ... te enim adiuuat deus tuus qui tuam beatitudinem prosperibus dieti successibus augeat Amen.

379r-v [Petitio Friderici III imperatoris per oratores in concilio proposita, Ende Okt. 1444]

Inc.: Sequitur nunc peticio Regis Romanorum facta sacro concilio per suos oratores dominos michaelem abbatem sci blasii et magistrum thomam haselbach sacre theologie professorem a^o 1444° circa finem octobris // Dignentur vestre Reuerendissime paternitates ad instanciam Serenissimi domini nostri frederici ...

Inc. (puncta): Sequitur Auisamentum Regium pro via pacis et vnionis ecclesie media in sacro basiliensi concilio deducendum // In primis congruere rebus agendis arbitrati sumus quod protestacio quam nostra nacio ...

Expl.: ... salua protestacione antedicta pro viribus nostris impatriemur. Dignetur ergo ut in principio etc.

380r-382v [Responsio concilii ad petitionem Friderici III imperatoris et electorum, 6. Okt. 1442]

Inc.: Sacrosancta ... Petpcionem vestram audiuit hec sancta Sinodus quam nomine carissimi ecclesie filii Friderici ...

- Druck: ~~Johannes de Segovia 2, 1231-1235~~ Deutsche Reichstagsakten 17, Göttingen

387r-390v [Bulla exhortatoria concilii ad Fridericum III imperatorem, 1463, 31-34 Mr. II. 4. Jan. 1445]

Inc.: Sacrosancta ... friderico ... Magnum virtutis opus ...

- s. A II 25, 89r.

391r-393r [Bullae et instrumenta de concordantia inter Fridericum III imperatorem et Eugenium IV papam constituenda, 1446]

Inc.: Declarationes et concordatum Imperatoris et sanctissimi domini nostri Eugenii pape quarti // Fredericus ... Quoniam propter affectum quem more progenitorum nostrorum iugiter gessimus ad sanctam sedem apostolicam ...

396r-402v [Responsio concilii ad schedulam oratorum principum, de mutatione concilii in alium locum, 13. Juni 1439]

Inc.: Rem grauissimam quam ab hac sancta Synodo queritis venerabiles ac circumspecti oratores ...

Expl.: ... quadringentesimo tricesimonono // Lecta fuit presens Responsio seu similis de verbo ad verbum et data in generali congregacione. Sabbati xiii Iunii M cccc xxxix^o // Collacionata. Dieulefist.

- Druck (als Bulle): Deutsche Reichstagsakten 14,2, 1935, S.186-194 Nr.100.

403r-404v [Bulla concilii Basiliensis de electione Nicolai V papae
et de legationibus circa hanc materiam faciendis, 1447/8]

Inc.: Sacra et magna Constantiensis Synodus illam renouauit
potestatem generalium Conciliorum ...

Expl.: ... pro danda pace et vnione in ecclesia dei, quam nobis
concedere dignetur, qui viuit trinus et vnuis in secula seculorum
Amen.

405r-420r [Vidimus trium illarum bullarum Nicolai V papae ad
dissolutionem concilii pertinentium, Genf, 11. Aug. 1449]

Inc.: Copia vidimus siue transsumpti autentici trium bullarum
Nicolai pape V per vicarium et Officiale Curie Gebennensis
in fauorem Concilii Basiliensis, sub Sigillo eiusdem Curie,
vnius Notarii publici manu subscripti, et alterius notarii
auscultantis manu similiter roborati etc. // In nomine domini
amen. Nouerint vniuersi presentes pariter et futuri, ad quos
presentes nostre deuenerint, Quod anno a nativitate eiusdem
domini Millesimo quadragesimo nono ...

Expl.: ... requisitus et rogatus.// Hec vidimus siue Transsumpti
copia est impressa Basilee per de originali autentico, Sigillo
et notariorum manibus autenticis munito, Anno a Nativitate domini
M^o cccc^o lxxix^o circa Sanctorum Angelorum solennia in Septembri
etc.

- Zur Sache s. die drei Bullen oben Bl. 121r ff.

421r-426r [Karolina sanctio de libertate ecclesiastica sub latiore
forma, 20. Apr. 1434]

Inc.: Karolina Sanctio imperialis pro ecclesiastica libertate //
SAcrosancta ... Preposito ecclesie sanctorum Apostolorum Colo-
niensis et ... Ad compescendos conatus nepharios peruersorum qui
personas et loca ecclesiastica super bonis et iuribus suis offen-
dere ...

- Druck: "ans 29,430-434 (Datum der Hs.: 1435).

427r-429r [Isidorus abbas s. Demetrii, Oratio facta in concilio
Basiliensi, 24. Juli 1434]

Inc.: Sequitur Collacio Grecorum in Consilio Basiliensi in
congregacione publica facta etc. // PRimum quidem o sacre
synode de gloria vestra dicturus a deo immortali auxilium in-
voco ...

Expl.: ... pro illo faciam opportunam etc.

- s. A II 25, 184r.

430r-v [Oratio de auctoritate conciliorum (Konzept)]

Inc.: Quomodo fidelis christicola sue salutis non immemor fouere ac fouens preconizare potest, illum, qui ad hoc laborat studiose et laborauit iam multo tempore ...

Expl.: ... Si enim veritas vobis amicis meis consentiret vtique cum omni humilitate amicis cum dilectissimis acquiescerem et veritati consentirem.

431r-v [Epistula exhortatoria ad Paulum quendam episcopum, ut concilio et Felici V papae adhaerere velit]

Inc.: Venerabili paulo etc. Salutem etc. libenter De hiis vos cupimus presules catholicos attentos reddere que salutem animarum et utilitatem tocius gregis dominici concernere noscuntur ...

Expl.: ... ad honorem et gloriam christi Ihesu qui eandem deuocationem tuam in cunctis feliciter dirigere et conseruare dignetur. Datum etc.

431a^r-v [Auszüge aus den grösseren Basler Annalen]

Inc. (431a^r: a.1370-1435): Das ein großer schne kam am pfingst aubent der wz als groß dz er bom nider kracht M ccc lxxii Ior.

Expl. (431a^r): ... Secuta fuit estas circa mathie satis bona.

Inc. (431a^v: a.1275-1351): Daz die eirste gheiseleren ginghent ...

Expl.: ... Item daz i virzel korns iiii, 3 galt ze basel 1338 Iar.

- s. Basler Chroniken 5 ed. A.Bernoulli, Leipzig 1895, S.4.

432r-v [Varia chronicalia ad Basileam pertinentia]

Inc.: Dominica post michaelis a^o domini 1409 incepit guerra ducis Austrie contra basilienses quoniam illa die dominica comes Iohannes de lupffen lantvoecht ...

Expl.: ... vbi basilienses manserunt coadiutores friburgensium deuicti.

Inc. (432v: additio): Anno domini 1416 in uigilia magdalene fuit basilee terre motus ...

Expl. (additio): Anno 1453 bernenses sunt aliis confederati.

- s. Basler Chroniken 5 ed.A.Bernoulli, Leipzig 1895, S.42-44.

433r [Quod concilium Basiliense legitimum fuerit]

Inc.: Concilium generale secundum rei veritatem durauit in Basilea usque ad sui in Lausannam Sabaudie translationem ...

Expl.: ... Et si medietas defuisse, nichil impediuerisset, prout norunt iurisperiti.

Druk des Avisamentum primum: W. Krämer, Konsens und Rezeption,
Verfassungsprinzipien der Kirche im Basler Konziliarismus (Beitr. Gesch.
Phil. MA, N.F. 19), Münster 1980, 385 - 415.

434r-435v [Decursus summarius concilii Basiliensis]

Inc.: Concilium Basiliense // Anno domini M cccc xxxi^o veneris vii^a decembris inicium habuit Auctoritate duorum generalium Conciliorum ...

Explicit: ... Anno etc. M cccc xlix^o vii^o Kal. Maii Concilium Lausannense seipsum dissoluit etc. // Ecce summarius Sacri generalis Concilii Basiliensis decursus.

438r [Epistula universitatis Cracoviensis ad concilium data, 16. Juli

1448 [1448]

Inc.: Sacrosancte generali Synodo Basiliensi in spiritu sancto legitime congregate vniuersalem ecclesiam representanti, cum debita reuerencia et deuotione // Reuerendissimi ... Dignata est Sacrosancta Synodus vestra in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiam representans, memorari vniuersitati nostre, et per litteras suas desideratissima annuntiare noua altis profecto spiriis ...

Expl.: ... xlvi^o /// E.p.v.R. humiles et deuoti Rector magistri et doctores vniuersitatis Cracouiensis.

439r-v [Responsio Eugenii IV papae ad regem Romanorum cum invitatione ad concilium Lateranense]

Inc.: De venerabilium fratrum nostrorum sancte romane ecclesie cardinalium consilio respondemus ut sequitur. Desiderium Carissimi in christo filii nostri in Regem romanorum electi ...

Expl.: ... et animarum suarum salutem cum dei benedictione consequantur.

Johannes de Segobia, Tractatus de conciliorum et ecclesiae auctoritate:

443r-v [Avisamenta et veritates de potestate concilii]

Inc.: DEcem Avisamenta contenta in superioribus sunt hec. primum quod ecclesia non predestinatorum solum, aut in gracia sistencium, sed est gongregacio omnium fidelium ...

Expl.: ... euidentia testimonia que clamore accusatoris non indigent. - Wie E 11, 151r, diese Its. führt aber weiter.

444r-445v [Decretum responsivum contra invectivam Moysis, 30. Okt.

1439]

Inc.: In esdra (3,4) scriptum est 'Veritas magna et forcior pre omnibus ...' Cuiusquidem veritatis fortitudinem dum impugnare conatur, Gabriel ...

Expl.: ... aliis penis contentis in decretis nostris semper in suo robore duraturis. Datum etc.

- Druck: Mansi 29, 191-195.

446r-v [Tractatus de nomine ecclesiae]

Inc.: Propria Acceptacio siue significacio huius nominis, ecclesia, est quam christus per se ipsum in euangelio promulgauit ...

Expl.: ... Applicando hec ad cognoscendum significatum huius nominis Ecclesia.

446v-447v [Epistula concilii ad Alfonsum regem Aragoniae data, c.1438]

Inc.: Sequitur tenor epistole N. illustri regi Arrogoni transmisse // SAcrossancta ... Alfonso Regi Aragoni ... Dignum est regiam tuam maiestatem ac Serenitatem, que plurima deuocione communi bono vniuersalis ecclesie afficitur ...

Expl.: ... qui serenitatem tuam feliciter conseruare et in cunctis dirigere dignetur. Datum Basileae.

447r-448v [Qualificationes et ordo in conferendis beneficiis

per ordinarium, 24. Jan. 1438]

Inc.: Sequuntur qualificaciones et ordo in conferendis beneficiis per ordinarium de quibus supra tactum est // Primo cum per generalis concilii statuta sancte ordinatum existat quod quelibet ecclesia metropolitica ...

Expl.: ... per eorum superiores et capitula prouincialia corrigantur et debite puniantur etc.

- Druck: Mansi 29, 163-165.

448v-449r [Defectus ex epistula Eugenii IV papae ad universitatem

Parisiensem]

Inc.: Eugenius etc. dilectis filiis Rectoribus et vniuersitati studii parisiensis // ET si non dubitemus que scripturi sumus iam dudum ...

Expl.: ... homines corrupti mente reprobi circa fidem // quod Alibi habetur.

449ra-452va [Hierarchia saecularis et ecclesiastica]

Inc.: Imperatores christianorum // Imperator Romanorum ...

Expl.: ... Archiepiscopus Simenarum in turquia qui tamen detinetur per Ecclesiam // In Vltramarinis partibus /

455v [Epistula Felicis V papae ad Carolum VII regem Francorum data,
20. Aug. 1437]

Inc.: Felix etc. ... Carolo ... Superioribus diebus vniuersis regibus et principibus catholicis tue quidem maiestati primum nostri animi sinceram dispensacionem consecutionem pacis et vnionis ecclesie sancte dei aperuimus ...

- Offenbar Konzept. Das Blatt war einst gefaltet und versiegelt.

456r-461r [Epistula synodalis de oboediendo conciliis generalibus,
8. Nov. 1440]

Inc.: Sacrosancta ... grande periculum et desolacionem inauditam ...

Expl.: ... xl^o // Scripta per me Iacobum de borge Notarium coram venerabili viro domino preposito Bardewicensem iudice causarum scribentem // Collacionatum per me hermannum leder Notarium cum originali et concordat.

- s. A I 27, 148r.

462r-467v [Responsio synodalis ad invectivam Gabrielis olim Eugenii IV papae, 7. Okt. 1439]

Inc.: Ihesus // bEatus Ieronimus Cum lumen veritatis ...

Expl.: ... xxxix^o.

- s. A IV 16, 130r.

468r-472r [Sermo in Ioh. 21,20 'Vidit illum discipulum quem diligebat Iesus']

Inc.: 'Vidit illum discipulum quem diligebat Ihesus' Iohannis vltimo capitulo (21,20) ... De beatissimo christi discipulo euangelista Iohanne sermonem habituris, patres dignissimi, grandis fiducia ...

Expl.: ... et perducat qui eum tanto diligebat amore Ihesus dei filius benedictus in secula seculorum. Amen.

473r-474v [Instrumentum de appellatione monialium reformatarum in Clingental ad papam, 18. Okt. 1482]

Inc.: Quomodo monasterium monialium clingental in minori basilea fuit reformatum et iterum miserabiliter ille deuote sorores de gawiler angelice porte inde expulse etc. licet hec satis notabilem appellationem fecerint, tamen non potuerunt prosequi impediente violencia tam ex parte superiorum quam laicorum

de turego videlicet waldman et aliis etiam simulantibus basileae etc. // In nomine domini Amen. Anno a nativitate domini eiusdem quadringentesimo Octuagesimo secundo ...

477r-479v [Thomas de Corcellis, Sermo in exequiis Philippi comitis Gebennarum habitus]

Inc.: Ihesus // Sermo factus per venerabilem et egregium virum dominum thomam de corcellis doctorem in sacra pagina in exequiis domini comitis gebennarum // 'Sancta et salubris est cogitacio pro defunctis exorare vt a peccatis soluantur' (II Mac.12,46) ... Dum pro defunctis exorare meditamus qui pro tollendis peccatis nostris nequaquam deprecari sufficimus ...

Expl.: ... ad hereditatem nobis sanguine vnigeniti filii sui partam nos perducere dignetur cum eo victuros in secula seculorum Amen.

479v-480v [Petrus de Cole, Sermo in die Iohannis Baptiste]

Inc.: Sermo factus per venerabilem virum magistrum petrum de cole ordinis fratrum minorum in die sancti Iohannis baptiste // 'Ipse precedet in spiritu et virtute'. Luce primo (,17) habentur hec verba que ad commendacionem summi regis christi Ihesu precursoris ac baptiste Iohannis assumuntur ...

Expl.: ... sua hodie nativitate gaudentes mereamur obtinere in hac vita per graciam et in celesti per gloriam Amen.

480v-481v [Petrus de Cole, Sermo in festo omnium sanctorum]

Inc.: Sermo factus per eundem magistrum petrum de cole in festo omnium sanctorum // 'Laudemus uiros gloriosos et parentes nostros' (eccli.44,1) ... Omnium humanarum operacionum licet principalem et ultimum finem diuinam fore dicamus laudem ...

Expl.: ... sicut victores regnare possimus corona vero vicitibus datur hic per graciam et in futuro per gloriam Amen.

482r-485v [Sermo in assumptione Mariae]

Inc.: Exultantibus animis audire delectat desuper excellenti gloria persone illius quam plurimum care diligimus ...

Expl.: ... quod nobis concedat vnigenitus dei filius qui hodie beatissimam virginem matrem suam in excelsis collocauit ad dexteram. Amen.

486r-487v [Franciscus de Fuce, Sermo dominica secunda quadragesimae a.1444]

Inc.: Sermo factus per venerabilem virum magistrum franciscum de fuce ordinis minorum dominica 2^a quadragesime Anno domini M^o cccc^o xlippi^o in sacro Concilio Basiliensi // Cum per multa argumenta saluator noster Ihesus ostendisset non solum se hominem, verum etiam deum esse ...

Expl.: ... et resplenduit facies eius sicut sol. Quam nobis ipse concedere dignetur qui cum deo patre et spiritu sancto in trinitate perfecta viuit et regnat in secula seculorum Amen.

488r-491r [Sermo de Luc.11,14 'Erat Iesus eiciens daemonium']

Inc.: 'Erat ihesus eiciens demonium ...' (Luc.11,14). Magna clemencia nostri saluatoris, qui ewangelicis documentis non solum nascentem ecclesiam instruere ...

Expl.: ... a luce caritatis transire mereamur ad lucem eterne claritatis quam nobis concedat qui sine fine viuit et regnat. amen.

492r-493v [Oratio et protestatio de ordine inter ambassiatores regum Angliae, Franciae et Aragoniae servando, 1434]

Inc.: Licet Reuerendissimi in christo patres et domini prestantissimi in Aliis sacris conciliis generalibus presertim Pisano ...

Expl.: ... necnon vnum et plura a dominis prothonotariis et a notariis hic presentibus confici instrumenta ad perpetuam rei memoriam.

494r-v [Epistula per quam Iohannes de Rene et Albertus Buer collectores pecuniae in dioecesi Coloniensi concilio oblatae constituantur, 26. Juli 1438]

Inc.: Sacrosancta /// Dilectis ... Iohanni de Rene decretorum doctori et Alberto Buer priori domus Cartusiensis basiliensis ... Cum nos una cum nonnullis aliis Ambaxiatoribus nostris ad venerabilem Archiepiscopum Coloniensem ...

495r-498v [Ordo quidam concilii]

Inc.: Primo autem per deputaciones sicud sunt inter quas omnes de consilio distribuantur ...

Expl.: ... quantum vna die pro se sueque familie exponet
expensis supradicti.

499r-500v [Narratio de querela super iuramentis praestandis,

29. Okt. 1434 (frgm.)

Inc.: die veneris xxix Mensis octobris ...

Expl.: ... et Egomet fui auctor et secundum diuersa tempora
fuerunt diuersa iuramenta prestita.

- s. E I 11, 219r-225v (vorliegende Hs. führt bis 233v Mitte
dieser Kopie).

502r-v [Iohannes Chrysostomus, Sermo cum de expulsione ipsius ageretur]

Inc.: Omelia Crisostomi secunda ad Eutropium cum de expulsione
eius ageretur. De tribulacione contempnenda // Multi quidem
fluctus et immanes, sed submergi non vereor ...

Expl.: ... et ad gaudia immortalia atque eterna transmittunt,
pro hiis gracias agamus deo cui gloria in secula seculorum
Amen.

- Druck: PG 52, 431-436.

503r [Epistula universitatis Parisiensis ad concilium Basiliense data,

22. Jan. 1442

Inc.: Reuerendissimis ... Rector et vniuersitas studii parisiensis.
Deflenda vnitatis ecclesiastice scissura continuis perfodiens
nostra viscera stimulis ...

- s. Johannes von Segovia 2,1263f.

503r-v [Epistula universitatis Parisiensis ad Dionysium de Sabre-
vay et Nicolaum Amici data, 17. Jan. 1442]

Inc.: Venerabilibus ... dionisio de Sabenrais et nicolao amicis ...
Plurima vobis gracia scribere conuenit, oratores egregii ...

503v-504r [Epistula universitatis Parisiensis ad Fridericum III im-
peratorem data, 22. Jan. 1442]

Inc.: Sancta et salubris est catholicorum cogitacio felicissi-
musque labor ...

506r-508v [Instructiones pro Bartholomaeo episcopo Cornetano et]

Nicolao Amici ambassiatoribus in Angliam missis, Sommer 1443 (frgm.)

Inc.: Ihesus // Sequuntur instructiones pro Reuerendo patre domino B Episcopo Cornetano et venerabili magistro Nicholao Amici Canonico Camoeracensi Ambassiatoribus sacri concilii basiliensis in Britaniam destinatis // Primo presentatis literis Credencialibus Et captata audiencia Commendabunt ...
Expl.: ... si aliqua percipient scripto digna quam eciam dum erunt in Britannia constituti /
- vgl. Iohannes de Segovia 2, 1285.

510v [Epistula Philippi ducis Burgundiae ad Iohannem patriarcham]

Antiochenum in causa ecclesiae Traiectensis, Middelburg,
3. Apr. (1433)]

Inc.: Reuerendissime ... Scribimus ad presens sacrosancto Basiliensi concilio deprecantes vt in causa que Racione dissencionis ...

- Original von Schreiberhand. Siegel abgefallen.

511r-512r [Franciscus de Barbaris orator ducis Mediolanensis, ^{varius} _{contra processum papar}]

Protestatio facta V3. Sept. 1438]

Inc.: 1438 die 3. mensis septembris // Protestacio facta per franciscum de barbaris oratorem domini ducis mediolani // Conuenistis reuerendissimi patres pro pace populi christiani ...

Expl.: ... debere fieri pro maiori solemnitate actus publica et autentica instrumenta.

513r-533r [Bulla aurea Caroli IV imperatoris, 1356]

Inc.: *'Aurea Bulla in latino * IN nomine ...

Karolus quartus ... Regnum in se diuisum desolabitur, Nam principes ei facti sunt socii furum ...

Expl.: ... in li[n]gwis ipsis valeant erudiri. Et sic est finis illius bulle In nomine illius qui est trinus et vnum per infinita secula benedictus Amen.

- *'...!* von der Hand des Bibliothekars.

534r-538v [Reformation Kaiser Friedrichs III., Frankfurt, 14. Aug. 1442]

Inc.: Wir frydrich ... Sidmahn wir von den gnaden des allmechtigen gotts vnuerdienter sachen zu den werden des Römischen küniglichen gewalts erhöhet ...

Expl.: ... im drytten Jare. Wann nu wol billichen ist so wir solichen brieff als vorgemelt ist etc. eyn vidimus.

539r-554v [Alexander de Roes, Memoriale]

Inc.: Cronica Iordani de imperio romanorum // Multifarier
multisque modis dominus vniuersorum in diebus sue carnis ...

Expl.: ... petens humiliter veniam de erratis et cetera.

- Druck: Alexander von Roes, Schriften ed.H.Grundmann u.
H.Heimpel (MGH, Staatsschriften des späteren Mittelalters 1,1),
Stuttgart 1958, S.94-148 (vorliegende Hs. verwendet als G 3,
s. S.69; Reihenfolge der Kapitel: 4-33,35-38,34).

555r-v [Ps.Hildegardis, Vaticinium de statu futuro ecclesiae et
mundi]

Inc.: Sequitur vaticinium Hildegardis monialis // Quamuis
hominibus non sit datum nosse tempora uel momenta ...

Expl.: ... ad sacri baptismatis lauacrum vltro conuolabunt
prestante illo qui est benedictus in secula Amen.

556-565 <herausgelöst und als E I 4a aufgestellt>

568r-571v [Formulae absolutionis petendae]

Inc.: de eo qui fecit se ad ordines promoueri et celebrauit //
Exponit d.v. deuotus vester etc. N quod cum ipse olim ipso tunc
dyacono existente ...

Expl.: ... dispensare de vestra gracia speciali.

572r-573r [Petitio domus Cartusiae Basiliensis ad concilium
pro indulgentia obtinenda]

Inc.: Indulgenciae pro fratribus Cartusie Basiliensis //
Reuerendissimi patres, Supplicat humiliter R.p. vnus pro parte
deuotorum Ecclesie et huius Sacri Concilii filiorum ...

Expl.: ... in contrarium fortasse facientibus non obstantibus
quibuscumque.

574r-579v [Formulae variae petitionum ad episcopum]

Inc.: Licencia pro moniali ad alium ordinem parem uel arcuorem //
Supplico s.v. propter Sororem v et de g monialis professe ...

580r-589r [Formulae variae petitionum]

Inc.: De petente vltiorem dispensacionem super defectu
natalium // [S]upplicat s.v. orator N natus nobilis viri v
militis ...

Expl.: ... iuxta formam suprascriptam ordinare dignetur de gracia speciali Cum non obstantibus et clausulis oportunis.

592r-597v [Werner Rolevinck, Tractatulus de contractibus]

Inc.: Tractatulus de contractibus in christi nomine feliciter incipit // Placuit venerande pater beniuolentie vestre vt aliqua colligerem compendiose ...

Expl.: ... eo ipso prestante, qui in trinitate perfecta viuit et regnat per omnia secula seculorum Amen // Explicit tractatulus siue collectarius paruulus de contractibus.

596r [Collectanea de contractibus]

Inc.: Nota quod subscriptas 7^{em} condicções collegit quidam Summista de diuersis tractatibus doctorum qui infra nominantur specifice // Ad hec quod contractus empcionis et redempcionis fiat sine vsura ...

Expl.: ... Ne exemplo suo simplices laici Liphentur vsuram // predicta omnia scripta sunt ex quadam summa.

604r-610v [Heinricus Nythart, Consilium in causa Iohannis Bölin concubinarii]

Inc.: Casus est talis: Iohannes Bölin Canonicus Constanciensis decretorum doctor dyaconus habens concubinam ...

612r-618v [Simon de Teramo, Consilium de castro quodam per papam ab ecclesia alienato]

Inc.: Ihesus // Ad primum dubium quod habetur an cle. papa potuerit castrum ipsum diuidere a mensa episcopali ...

621r [Flores quidam rhetorici]

622r-v [Appellatio ad concilium in causa Emundi de Eysich contra Iohannem Busschoff cives Colonienses, 1440]

Inc.: Reuerendissimi patres dudum in parcibus coram scabinis sancti gerenois Coloniensis inter quendam Emundum de Eysich actorem ex vna et deuotum virum Iohannem Busschoff ...

623r-624v [Quid Eugenius olim papa IV in Iohannem de Vitellensibus cardinalalem egerit]

Inc.: Ihesus // Iohannes de Vitellensibus de corneto patriarcha alexandrinus et cardinalis florentinus natu grandis et nobilis, diues, vir sciencia eruditus ...

Expl.: ... tum eciam per publica instrumenta et scripturas que exinde confecte sunt etc.

625r [Appellatio Emundi de Eysich ad concilium, 14. Juni 1440]

Inc.: Hanc per me factam sane memorare mei // a^o etc. 40 die 14 Iunii appellaui in infrascripta forma // Coram vobis domino Notario et testibus fidedignis hic presentibus et astantibus animo et intencione ad sanctam sedem apostolicam sacramque generale Concilium Basiliense uel aliud quodcumque ...
- autogr.?; Original mit Siegelrest und Empfangsvermerk.
Adresse an Johannes Wydenroid.

626v "Gilbertus ait Ridiculosa res est speculator cecus precursor claudus prelatus negligens doctor insipidus et preco mutus".

627r-633v [Epistula Aeneae Silvii ad Petrum de Noceto scripta, Basel, 21. Mai 1437]

Inc.: [E]neas silvius Petro suo salutem. Credo me non solum heri mei Reuerendissimi Cardinalis sancte crucis ...
- Druck: Briefwechsel ed.R.Wolkan 1,1 (Fontes rerum Austriacarum, Diplomata et acta 61), Wien 1909, Nr.24 (vorliegende Hs. nicht erwähnt; der Text geht mit A.B der Ausgabe zusammen).

637r-638v [Bulla Pii II papae, 13. Okt. 1458]

Inc.: PIus ... Vocauit nos pi^{us} et misericors deus ad sacram beati petri sedem ...

639r-v [Responsio Cartusiensis cuiusdam ad Dominicum Capranica cardinalem s. crucis,]¹⁴⁴

Inc.: Copia respcionis siue missiue destinate domino Cardinali sancte Crucis per quendam ordinis Cartusiensis de auctoritate ecclesie vniuersalis mencionem facientis // Reuerentiam tam debitam quam honestam Si mecum sentitis catholice et fideliter, alias neque Cardinalis estis in cardine ecclesie ... Perfecta epistola vestra nuper missa de errore me volebatis reuocare ...

Expl.: ... Reuertentibus enim post errorum declarationem maior laus sequetur et gloria. Datum etc.

640r-641r [Protestatio et appellatio cappellanorum ecclesiae]

maioris Basiliensis ad episcopum contra statuta nova de servitio
in choro, Okt. 1454]

Inc.: Coram vobis notario publico ac testibus hic astantibus ...

- Konzept; Bl.641v Vermerke eines Notars.

Aufbau: I: 1-108; II: 109-116; III: 117-120; IV: 121-128; V: 129-178;
VI: 179-280; VII: 281-360; VIII: 367-374; IX: 375-378; X: 379/386;
XI: 380-385; XII: 387-390; XIII: 391/393; XIV: 392-393; XV: 395-402;
XVI: 403-404; XVII: 405-420; XVIII: 421-426; XIX: 427-429 / 440-442;
XX: 430; XXI: 431; XXII: 431a; XXIII: 432; XXIV: 433; XXV: 434-437;
XXVI: 438; XXVII: 439; XXVIII: 443-454; XXIX: 455; XXX: 456-461;
XXXI: 462-467; XXXII: 468-475 (473-474 von anderer Hand); XXXIII:
476-481; XXXIV: 482-485; XXXV: 486-487; XXXVI: 488-491; XXXVII:
492-493; XXXVIII: 494; XXXIX: 495-498; XL: 499-501; XLI: 502/505; XLII:
503-504; XLIII: 506-509; XLIV: 510; XLV: 511-512; XLVI: 513-538;
XLVII: 539-554; XLVIII: 555; XLIX: 566-571 / 574-579;
L: 572-573; LI: 580-591; LIIa: 587a; LII: 592-603; LIIa: 596a;
LIII: 604-611; LIV: 612-620; LV: 621/626; LVI: 622; LVII: 623-624;
LVIII: 625; LIX: 627-636; LX: 637-638; LXI: 639/642; LXII: 640-641.
Prov.: Kartause Basel, alte Signatur: B lxxx.